

Åke Sundström får svar på tal:

”Utan medlemskap blir det

I Alternativet nr 25 utmanade Åke Sundström EU-utredarna Tomas Andersson och Björn Molin på ett vad: Sverige förlorar på att gå med i EU, menar Sundström. Här följer svaret.

Åke Sundström säger sig vara så säker på att nackdelarna av medlemskap i EU överväger fördelarna att han är beredd att slå vad om saken. Samtidigt påstår han att EES-avtalet saknar ekonomisk betydelse.

I själva verket är nästan alla ekonomer i såväl Sverige som övriga nordiska länder överens om att ett närmande till EU är av stor betydelse för våra ekonomier. Detta beror inte på tullarna utan på en uppsjö av regler och gränskontroller som tidigare försvårat handeln. Följden har blivit att stora företag kontrollerar små marknader, tillväxten stannat av, arbetslösheten skjutit fart och budgetunderskotten

ökat under trycket av växande sociala utgifter. Bildande av den inre marknaden i EU skapar en möjlighet att vända den utvecklingen. Om vi nu avstår från att diskutera den monetära unionen, vilken knappast är aktuell i nuläget, gäller tveksamheten bland en del ekonomer huruvida EES-avtalet eller medlemskap är bäst för Sverige. EES-avtalet ger ju, i princip, fri handel utan att vi behöver betala medlemsavgift till EU eller anamma EUs jordbrukspolitik.

Det finns dock mycket starka skäl till varför EES-avtalet eller medlemskap är bäst för Sverige. Framförallt är det ett ”lydavtal” där vi förväntas anta alla de nya regler som EU beslutar om, utan att själ-

Thomas Andersson, EU-utredare på Industrins utredningsinstitut, IUI.

va kunna vara med och besluta om dem. Uppenbart är att det är ytterst tveksamt om vi i längden står ut med sådana förhållanden, vilket bidrar till osäkerheten om hur vår relation till EU faktiskt kommer att

se ut i framtiden om vi avstår från ett medlemskap.

Detta får betydelse främst för långsiktiga beslut om var företag väljer att satsa för framtiden. Att exakt förutsäga resultatet är omöjligt. I vår studie för konsekvensutredningen betonade vi att skillnaden mellan medlemskap och EES-avtalet blir beroende av en mängd faktorer, som till exempel den ekonomiska utvecklingen i EU, EUs externa politik, Sveriges ekonomiska politik och så vidare. Både den studie jag har medverkat i och liknand i andra länder visar dock att effekterna kan bli mycket stora.

Medlemsavgiften på 20 miljarder kronor till EU är av mindre betydelse i det här sammanhanget. Man ska komma ihåg att Sverige idag står med ett budgetunderskott på närmare 200 miljarder kronor. Detta riskerar att bli ohanterligt

svårare att bevara välfärden”

redan inom en snar framtid, och att framtinga en drastisk nedskärning av den offentliga sektorn, om investeringarna inte tar fart i det privata näringslivet.

Sundströms kommentar om ett ”grovt metodfel” i vår studie förbigår de senaste decenniernas forskning om hur företagens investeringar påverkar välfärden. Idag vet vi att investeringar får betydelse främst genom att de påverkar. Vår kunskap och teknologi kommer till användning. Att investeringar av svenska eller utländska företag i Sverige är väsentliga för landets ekonomi innebär inte på något sätt att det egna näringslivet skulle underkännas! Utan medlemskap kommer högteknologisk produktion, forskning och utveckling samt även huvudkontor, att i högre grad förläggas till EU, medan Sverige blir mer beroende av råvarubaserad produktion.

Det har uppgivits att Åke Sundström tidigare under sin yrkesverksamma tid argumenterat för att Sverige bör satsa på basverksamhet. Var och en bör vara medveten om att sådan väg sannolikt innebär en fortsatt försvagning av den svenska kronan och lägre reallöner för att basindustrin, i konkurrens med till exempel Östeuropa, ska kunna bära en ekonomi.

Sundström hävdar att vår IUI-studie borde ha beaktat effekter vad gäller till exempel jordbruk och teko. Han glömmer att bilagan handlade om investeringarna. Är det inte väl mycket begärt att vi skulle ha dubblat allt det arbete som genomfördes i de andra bilagorna? Sammanvägningen av effekterna på olika områden har istället genomförts i huvudbetänkandet. Den skillnad mellan medlemskap i EU och EES-avtalet man där uppskattat, det vill säga en halv procents tillväxt om året, ligger på

ungefär samma nivå som man kommit fram till i motsvarande undersökningar i Österrike, Danmark och Finland.

Med den utveckling vi idag genomgår mot ökad rörlighet över nationsgränserna menar jag att ett medlemskap i EU blir av mycket stor betydelse för välfärden i Sverige. Medlemskap är viktigt för att stora företag ska välja att satsa i Sverige och för att små företag ska ha möjlighet att utvecklas, för att vi ska ha råd att bevara välfärdssamhället och för vår förmåga att förbättra miljön nationellt som internationellt. Denna insikt har lika lite med min arbetsgivares uppfattning att göra som att jag vid IUI fört fram miljöfrågorna, och bland annat engagerat mig för svenskt stöd av det lilla som ännu finns kvar av den värdefulla Atlantregnskogen i Brasilien.

Det finns faktiskt inte mycket an-

ledning för oss i Sverige att slå oss för bröstet vad gäller nationella miljöinsatser, till exempel vid Rio-konferensen eller officiellt stöd för att bevara den genetiska rikedomen på jorden. Flera EU-länder har utträttat betydligt mer i dessa avseenden. Därtill är EU i praktiken det samarbetsorgan i Europa som främst försöker ta itu med våra gemensamma problem, vad gäller ekonomi och miljö såväl som andra områden.

Att slå vad (eller varför inte bryta arm) om värdet av svenskt medlemskap i EU är dessvärre meningslöst, eftersom vi aldrig kommer att få veta vad som ”annars” skulle ha hänt. Medlemskap i EU löser inte Sveriges ekonomiska problem, men utan medlemskap bli det svårare att bevara och utveckla välfärden i Sverige. Säger vi nej

till medlemskap i EU fransägar vi oss därtill en viktig möjlighet att vara med och påverka den framtida utvecklingen. Jag är förvånad över att miljöpartiet så mangrant valt att företa en sådan linje.

Thomas Andersson

Landshövding Björn Molin (fp) låter hälsa genom sin sekreterare att han inte har möjlighet att kommentera Sundströms artikel. Vad det gäller siffror är det Thomas Andersson som är ansvarig för dessa, anser han och möjligen kommenterar han artikeln i början av augusti, efter sin semester.